

नहसां भाजनं विश्वमूर्ते Mál. 1. 3.
 1 Good fortune, happiness, good, prosperity; कल्याणं कुरुतां जनस्य भगवांश्चंद्रा चूडामणिः H. 1. 212; तद्रक्ष कल्याणपरंपराणां भोक्तारमूर्त्तस्वलमात्मदेहं R. 2. 50; 17. 11; Ms. 3. 60; so अभिनिवेशी K. 104. -2 Virtue. -3 Festival. -4 Gold. -5 Heaven. -पी 1 A cow. -2 Holy or sacred cow; R. 1. 87. -3 A young cow, heifer; U. 4. -Comp. -कृन् a. 1. doing good, beneficial, good; Bg. 6. 40. -2 propitious, lucky. -3. virtuo us. -धर्मन् a. virtuous. -वीजं a kind of pulse; (Mar. मसुरा). -वचनं a friendly speech, good wishes.

कल्याणक a. (णिका f.) Auspicious, prosperous, blessed. -णिका Red arsenic.

कल्याणिन a. (नी f.) 1 Happy, prosperous. -2 Lucky, fortunate, blessed. -3 Propitious, auspicious.

कल् 1 A. (कलते, कलित) 1 To sound indistinctly. -2 To sound. -3 To be mute.

कल a. Deaf; °ता-त्वं 1 Deafness. -2 Indistinctness of articulation.

कलि ind. To-morrow.

कलोल a. Inimical, hostile. -लः 1 A large wave, billow; आयुः कलोलोलं Bh. 3. 82; कलोलमालाकुलं Bv. 1. 59. -2 An enemy. -3 Joy, happiness.

कलोलिनी A river; स्वलोककलोलिनि त्वं पापं तिरयाधुना मम भवद्यालावलीदात्मनः G. L. 50; so विपुलपुलिनाः कलोलिन्यः.

कलहारं A white water-lily.

कल 1 A. (कवते, कवित) 1 To praise. -2 To describe, compose (as a poem). -3 To paint, picture.

कवकः A mouthful. -कं A mushroom; विड्जानि कवकानि च Y. 1. 171; Ms. 5. 5; 6. 14.

कवचः, -चं [cf. Up. 4. 2] 1 An armour, coat of mail, a mail. -2 An amulet, a charm, a mystical syllable (हु-हं) considered as a preservative like armour. -3 A kettle-drum. -Comp. -पत्रः the birch tree. -हर a. 1. wearing armour. -2. old enough to wear an armour; कवचहरः कुमारः Sk.; cf. वमहर in R. 8. 94. (-रः) a boy, child.

कवटी The leaf or panel of a door.

कवडः Water for washing the mouth.

कवन्तु n. A bad deed.

कवनं Water.

कव (व) र a. [Up. 4. 154.] (-रा, -री f.) 1 Mixed, intermingled; Si. 5. 19. -2 Set, inlaid. -3 Variegated. -रः, -रं 1 Salt. -2 Sourness or acidity. -रः 1 A braid or fillet of hair. -2 A lecturer (पाठक).

कव (व) री A braid or fillet of hair; दधती विलोककवरीकमाननं U. 3. 4; Si. 9. 28; Amaru. 59. -Comp. -भरः, -भारः a fine head of hair; घटय जघने कांक्षीमंच सजा कवरीभरं Git. 12.

कवरकी A prisoner.

कवलः, -लं [केन जलेन बलते चलति, वल्-अच् Tv.] 1 A mouthful; आस्वादवद्भिः कवलैस्तृणानां R. 2. 5; 9. 59; कवलच्छंघेषु संपादिताः U. 3. 16. -2 A gargle.

कवलयति Den. P. To eat, devour; Pt. 4; Mál. 7.

कवलिका A bandage.

कवलित a. 1 Eaten, swallowed up (as a mouthful). -2 Chewed. -3 (Hence) Taken, seized; as in मृत्युना कवलिता.

कवष, -कवष a. Ved. Sounding, creaking (as the door). -षः A shield.

कवसः 1 An armour. -2 A prickly shrub.

कवाट See कपाट.

कवारं A lotus.

कवारि a. Ved. Selfish, stingy; a mean or contemptible enemy.

कवि a. [कृ-इ Up. 4. 138] 1 Omniscient; Bg. 8. 9; Ms. 4. 24. -2 Intelligent, clever, wise. -3 Thinking, thoughtful. -4 Praiseworthy. -विः 1 A wise man, a thinker, a sage; कवीनामुशाना कविः Bg. 10. 37; Ms. 7. 49, 2. 151. -2 A poet; तद्ब्रूहि रामचरितं आद्यः कविरसि U. 2; मंदः कविद्यशःप्रार्थी R. 1. 3; इदं कविभ्यः पूर्वैभ्यो नमोवाकं प्रशास्महे U. 1. 1; Si. 2. 86. -3 An epithet of

Sukra, the preceptor of the Asuras; कविरिव वृषपर्वाणः K. 56. -4 Vālmiki, the first poet. -5 Brahmā. -6 The sun. -f. The bit of a bridle; see कविक.

-Comp. -ज्येष्ठः an epithet of Vālmiki, the first poet. -पुत्रः an epithet of Sukra. -राजः 1. a great poet; श्रीहर्षे कविराजराजिमुकुटालंकारहरीः सुतं occurring in the last verse of every canto of Naishadha Charita. -2. N. of a poet, author of a poem called राघवपांडवीय. -रामायणः an epithet of Vālmiki.

कविकः, का The bit of a bridle.

कविता Poetry; सुकविता यद्यस्ति राड्येन किं Bh. 2. 21; यस्याश्चोरधिकुरनिकरः कर्णपूरो मयूरो भासो हासः कविकुलगुहः कालिदासो विलासः। हर्षो हर्षो हृदयवसातिः पंचबाणस्तु बाणः केषां नैषा कथय कविताकामिनी कौतुकाय ॥ P. R. 1. 22.

कवि (वी) यं The bit of a bridle.

कवेलं A lotus.

कवोष्ण a. Slightly warm, tepid; R. 1. 67.

कव्यं (opp. हव्य) An oblation of food to deceased ancestors; एष वै प्रथमः कल्पः प्रदाने हव्यकव्ययोः Ms. 3. 147, 97, 128. -व्यः A class of manes. -Comp. -वालः 1. fire. -2. a class of manes. -वाह m., -वाहः, -वाहनः fire.

कश 1 P. To sound.

कशः A whip (usually in pl.). -शा A whip; इहानीं सुकुमारिऽस्मिन् निशंकं कर्कशाः कशः। तव गात्रे पतिष्यति सहास्माकं मनोरथैः ॥ Mk. 9. 35 (where the word may be m. or f.) -2 Flogging. -3 A string, rope. -4 The mouth. -5 A quality.

कश्य a. [कशामहंति, कशा-यत्] Fit to be whipped or flogged. -इयं 1 Spirituous liquor. -2 A horse's flank.

कशस् n. Water.

कशिकः A mungoose.

कशिपु m. or n. 1 A mat. -2 A pillow. -3 A bed. -पुः 1 Food. -2 Clothing. -3 Food and clothing (according to विध).

कशे (से) रु m. n. 1 The backbone. -2 A kind of grass. -रुः One of the nine divisions of Jambudvīpa.

कशेरुकः, कसेरुकः-का A sort of grass. -का The backbone.

कश्मल a. [Up. 1. 106.] Foul, dirty, disgraceful, ignominious; मत्संबंधा-